

Eisen ten aanzien van jeugdprofessionals in gemeentelijke inkoop van jeugdzorg

Definitief

29-05-2024

Auteurs

Dr. Ir. Niels Uenk

Danny Pasma MSc

Willemien Hoogenraad MSc

Inhoudsopgave

1. Aanleiding voor dit onderzoek	4
2. Onderzoeksmethodiek	5
2.1. Eisen aan jeugdprofessionals in Kwaliteitskader jeugd en de norm verantwoorde werktoedeling	5
2.1.1. De norm verantwoorde werktoedeling en de toepassing in de praktijk.	5
2.1.2. Het traject naar een geregistreerd jeugdprofessional	6
2.2. Methodiek en onderzochte variabelen in de analyse	7
2.2.1. Analyse van inkoopdocumenten en relevante bijlagen	7
2.2.2. Gemeenten hanteren verschillende eisen ten aanzien van SKJ-registratie	7
2.2.3. Andere bijgehouden eisen naast SKJ-registratie	8
2.3. Omvang van de analyse	8
2.3.1. Zorgvormen	8
2.3.2. Hoeveelheid contracten	8
2.4. Aandachtspunten bij het uitvoeren van de dataverzameling en de analyse	9
2.4.1. Inconsistenties en variatie in productstructuur maakt de dataverzameling uitdagend	9
2.4.2. Data-analyse verschillende eisen aan geregistreerde jeugdprofessionals tussen gemeenten	10
3. Uitkomsten van de analyses.....	11
3.1. Veel gemeenten stellen eisen rondom SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals bij alle lopende contracten in 2023	11
3.1.1. Bij daghulp stellen gemeenten het minst vaak eisen over SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals	11
3.1.2. Gemeenten stellen het vaakst aanvullende SKJ-eisen bij pleegzorg	12
3.1.3. Optie SKJ of BIG vooral bij GGZ, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	12
3.2. Gemeenten zijn sinds 2017 vaker eisen rondom SKJ-registratie gaan stellen	12
3.2.1. Gemeenten stellen vaker SKJ- of BIG-registraties verplicht bij Gedwongen Kader	13
3.2.2. Gemeenten stelden al vanaf 2017 vaak aanvullende SKJ-eisen bij pleegzorg	13
3.3. Gemeenten stellen ook andere eisen aan jeugdprofessionals naast SKJ-registratie	14
3.3.1. BIG-registratie minder vaak vereist dan SKJ-registratie	14
3.3.2. Gemeenten stellen regelmatig eisen rondom hbo-inzet of hbo-opleiding van SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals	14
3.3.3. Register voor vaktherapeuten	14
3.3.4. Zorgaanbieders stellen vaak vragen in de nota van inlichtingen over de eisen rondom inzet van SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals	15
3.4. Gemeenten die inkopen in grotere samenwerkingsverbanden stellen bij jeugdhulp met verblijf vaker aanvullende SKJ-eisen aan jeugdprofessionals	15
3.5. Vaker aanvullende SKJ-eisen bij een taakgerichte bekostiging	16

4.	Conclusies en aanbevelingen	17
4.1.	Gemeenten volgen vaak de norm verantwoorde werktoedeling maar stellen ook regelmatig nog extra eisen rondom SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals	17
4.2.	Andere opvallende gestelde eisen en ontwikkelingen	17
4.3.	Aanvullende eisen ten opzichte van het kwaliteitskader kunnen leiden tot onbenut arbeidsmarktpotentieel	18
4.4.	Aanbevelingen	19
5.	Bijlagen	20
5.1.	Bijlage 1 aanvullende afspraken codering	20

1. Aanleiding voor dit onderzoek

Nederland kent een groot tekort aan personeel in de zorg, en deze personeelsschaarste raakt ook de jeugdzorg die door gemeenten wordt ingekocht. Sinds de decentralisatie in 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren van de jeugdzorg. Wanneer gemeenten deze zorg inkopen, stellen ze eisen aan de uitvoering van jeugdzorg en zodoende ook aan de jeugdprofessionals die worden ingezet. In het licht van de personeelsschaarste in de jeugdzorg is het relevant om te weten hoe gemeenten omgaan met vereisten aan jeugdprofessionals.

Er zijn signalen dat gemeenten aanvullende eisen stellen bovenop eisen die vanuit het Kwaliteitskader Jeugd passend worden geacht – met name op het vlak van SKJ-registratie van jeugdprofessionals. Deze eisen beperken welke jeugdprofessionals ingezet mogen worden, en zouden daarmee zorgen voor extra schaarste. Vanuit eerder onderzoek is bekend dat 80% van de 81.000 professionals in de jeugdzorg in het bezit is van een SKJ- of BIG-registratie¹. Het is daarom relevant om te onderzoeken of, en in welke mate deze signalen kloppen, en of er grote verschillen tussen gemeenten zijn. In opdracht van de Directie Jeugd van VWS heeft PPRC onderzoek uitgevoerd om in kaart te brengen hoe gemeenten in hun inkoop omgaan met eisen aan professionals.

Dit onderzoek is gericht op het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoeveel gemeentes stellen in hun huidige contracten eisen met betrekking tot jeugdprofessionals, namelijk:
 - a. SKJ-registratie, en/of
 - b. Verantwoorde hulp bieden zoals in lijn met het Kwaliteitskader Jeugd, en/of
 - c. Andere eisen (bijv. opleidingsniveau)
2. Welke trend is zichtbaar in deze eisen aan jeugdprofessionals?
3. Is er een relatie tussen kenmerken van de gemeentelijke inkoopregio's, de wijze van inkopen en de eisen die gesteld worden?
4. In hoeverre verschillen de eisen aan jeugdprofessionals tussen jeugdzorgvormen?

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden is een uitvoerige analyse uitgevoerd op de gemeentelijke inkoopdocumenten voor de volgende vormen van jeugdzorg: Ambulant: GGZ overig, Ambulant: Overig, Daghulp, Gedwongen Kader, Pleegzorg en Residentieel Verblijf. In totaal zijn er 1587 unieke lopende contracten geanalyseerd van 260 gemeenten per zorgvorm. Het aantal geanalyseerde aanbestedingen is lager, omdat gemeenten in samenwerkingsverbanden voor meerdere contracten tegelijk jeugdhulp inkopen. Bovendien is een longitudinaal beeld opgehaald door deze analyses uit te voeren op inkoopdocumenten in de periode 2017 tot en met 2023. Zo brengt PPRC met dit onderzoek in kaart welke eisen gemeentes en gemeentelijke inkoopregio's aan professionals stellen bij het inkopen van jeugdzorg.

¹ Significant - Inzicht in niet-SKJ- en niet-BIG geregistreerde professionals die werkzaam zijn in de jeugdhulp

Het volgende hoofdstuk gaat dieper in op de gehanteerde onderzoeksmethodiek. Daarna volgt een overzicht van de uitkomsten van het onderzoek.

2. Onderzoeksmethodiek

2.1. Eisen aan jeugdprofessionals in Kwaliteitskader jeugd en de norm verantwoorde werktoedeling

2.1.1. De norm verantwoorde werktoedeling en de toepassing in de praktijk.

Sinds 2015 dragen Nederlandse gemeenten de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg. Dit betekent dat zij zowel de jeugdhulp verstrekken als de toegang daartoe regelen. Hoewel de gemeenten beleidsvrijheid hebben bij het organiseren van de jeugdhulp, zijn zij gebonden aan de Jeugdwet. Deze wet verplicht de aanbieders van jeugdhulp om verantwoorde hulp te verlenen². Dit houdt in dat de jeugdzorg wordt uitgevoerd door voldoende kwalitatief en kwantitatief personeel, dat door een juiste verdeling van verantwoordelijkheden verantwoorde hulp biedt³.

Dit betekent voor de praktijk dat de taken worden uitgevoerd door of onder verantwoordelijkheid van een geregistreerd jeugdprofessional. Onder een geregistreerd jeugdprofessional wordt in de context van de Jeugdwet een jeugdzorgwerker verstaan die ingeschreven staat in het SKJ- of BIG-register. Van de ongeveer 81.300 professionals in de jeugdzorg in 2019 waren er 80% geregistreerd in het SKJ of BIG⁴. Jeugdhulpaanbieders hoeven echter niet uitsluitend met geregistreerde professionals te werken; zij mogen hiervan afwijken, mits zij kunnen aantonen dat dit de kwaliteit van de zorg niet schaadt⁵.

Om deze wettelijke verplichting om te zetten in een succesvolle praktijktoepassing, hebben branche-, beroeps- en cliëntenorganisaties, samen met gemeenten, gezamenlijk het kwaliteitskader Jeugd opgesteld. Dit kwaliteitskader specificeert de situaties en omstandigheden waarin, en de werkzaamheden en verantwoordelijkheden waarvoor, een geregistreerde jeugdprofessional moet worden ingezet⁶.

De afweging voor de inzet van een geregistreerde jeugdprofessional dient volgens het kwaliteitskader gemaakt te worden op basis van cliëntgerelateerde en professioneel gerelateerde factoren. Bij bepaalde cliëntgerelateerde factoren zoals risicovolle taken, complexe problematiek en een onveilige omgeving geeft de norm verantwoorde werktoedeling aan dat er een geregistreerde jeugdprofessional moet worden ingezet. De professioneel gerelateerde factoren gaan over de expertise, kennis en kunde van de in te

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/2024-01-01>

³ https://vng.nl/sites/default/files/publicaties/2017/20171103_basiskennis_norm_verantwoordelijke_werktoedeling_goede_versie.pdf

⁴ Significant inzicht in niet-SKJ- en niet-BIG geregistreerde professionals die werkzaam zijn in de jeugdhulp

⁵ https://wetten.overheid.nl/BWBR0035779/2017-02-28#Hoofdstuk_5
<https://skjeugd.nl/wp-content/uploads/2017/01/kwaliteitskader-Jeugd-v2.1.pdf>

zetten jeugdprofessional. Dit betekent doorgaans dat geregistreerde jeugdprofessionals een cruciale rol hebben bij de beoordeling, besluitvorming en vaststelling⁷.

Het kwaliteitskader biedt dus een handvat om de norm van verantwoorde werktoedeling in de praktijk vorm te geven. Dit afwegingskader is niet uitputtend en gaat ervan uit dat er op casusniveau een afweging wordt gemaakt voor de inzet van geregistreerde jeugdprofessionals. Dit betekent ook dat jeugdzorgaanbieders steeds rekening moeten houden met de kennis en vaardigheden van de jeugdprofessionals bij het toedelen van taken⁸.

Ondanks dat het kwaliteitskader Jeugd bewust ruimte laat voor de afweging op casusniveau zijn er signalen vanuit de praktijk dat toch veel gemeenten aanvullende eisen stellen ten opzichte van het kwaliteitskader, wat de aanleiding vanuit VWS was voor dit onderzoek. De resultaten van dit onderzoek geven uitgebreid inzicht in welke eisen er in de praktijk gesteld worden, en de mogelijke tegenstrijdigheden die hier uit voortkomen.

2.1.2. *Het traject naar een geregistreerd jeugdprofessional*

Een geregistreerd jeugdprofessional in de context van het Kwaliteitskader Jeugd is een jeugdprofessional die geregistreerd staat in het BIG-register of in het SKJ-register. Hoewel een registratie in een van beide registers leidt tot de kwalificatie 'geregistreerd jeugdprofessional', betekent dit nadrukkelijk niet dat er geen taak- en verantwoordelijkheidsafweging op het professional niveau gemaakt hoeft te worden⁹.

Het SKJ-register is specifiek ontworpen voor professionals die met jeugd werken. Het doel van deze registratie is om de kwaliteit en professionaliteit binnen de jeugdzorg te waarborgen voor professionals die risicovolle en complexe handelingen verrichten. Voor een registratie in het SKJ-register is over het algemeen een hbo- of wo-opleiding vereist, maar registratie is ook mogelijk door het doorlopen van een Erkenning van Verworven Competenties traject (EVC-traject). Dit betekent dat SKJ-registratie ook mogelijk is met een afgeronde mbo-opleiding, mits het EVC-traject succesvol doorlopen is. Een SKJ-registratie is vijf jaar geldig, waarna herregistratie verplicht is. Hierbij geldt de voorwaarde dat de werknemer in deze vijf jaar actief bezig is geweest met zijn professionele ontwikkeling en voldoet aan de voorwaarden van het SKJ¹⁰.

Naast het SKJ-register kan een geregistreerd jeugdprofessional ook ingeschreven staan in het BIG-register. Het BIG-register is breder en niet exclusief voor de jeugdzorg, maar omvat een scala aan gezondheidszorgberoepen zoals psychologen, verpleegkundigen en artsen. Voor sommige van deze beroepen is BIG-registratie verplicht, terwijl het voor andere op vrijwillige basis mogelijk is. Een BIG-registratie is net als de SKJ-registratie vijf

⁷ <https://skjeugd.nl/wp-content/uploads/2017/01/kwaliteitskader-Jeugd-v2.1.pdf>

⁸ <https://skjeugd.nl/wp-content/uploads/2017/01/kwaliteitskader-Jeugd-v2.1.pdf>

⁹ <https://skjeugd.nl/wp-content/uploads/2017/01/kwaliteitskader-Jeugd-v2.1.pdf>

¹⁰ https://informatiebank.skjeugd.nl/vragen/?_faq_filter=registratie-jgp

jaar geldig, waarna herregistratie mogelijk is mits de werknemer voldoet aan de gestelde eisen¹¹.

2.2. Methodiek en onderzochte variabelen in de analyse

2.2.1. Analyse van inkoopdocumenten en relevante bijlagen

PPRC houdt sinds 2015 bij hoe gemeenten voorzieningen in het kader van de Wmo 2015 en de jeugdwet inkopen, en heeft een uitgebreide database aan gemeentelijke inkoopdocumenten. Dit betekent dat PPRC beschikking heeft over veel brondocumenten rondom de inkoop van jeugdzorg. Deze brondocumenten zijn bijvoorbeeld beschrijvende inkoopdocumenten, maar ook programma's van eisen, conceptovereenkomsten en meer. We hebben een brede analyse uitgevoerd bij de beschikbare inkoopdocumenten. Hierbij zijn in bijzonder de beschrijvende documenten en programma's van eisen uitvoerig onderzocht om te kijken welke eisen aan jeugdprofessionals gesteld worden. Ook zijn de nota van inlichtingen bekeken wanneer deze beschikbaar waren, om mogelijke vragen over de eisen en wijzigingen daarin mee te nemen in de resultaten.

2.2.2. Gemeenten hanteren verschillende eisen ten aanzien van SKJ-registratie

Gemeenten stellen in verschillende mate eisen aan jeugdprofessionals ten aanzien van SKJ-registratie en het toepassen van de norm verantwoorde werktoedeling (nvw). Dit varieert van gemeenten die bij de inkoop van jeugdzorg géén eisen stellen aan registratie van jeugdprofessionals, gemeenten die ook in de inkoop de toepassing van de nvw opleggen, tot gemeenten die SKJ-registratie vereisen voor álle jeugdprofessionals. En we komen enkele varianten tegen die er tussenin zitten: bijvoorbeeld verplichte SKJ-registratie voor jeugdprofessionals in bepaalde zorgvormen, producten of vanaf een bepaald opleidingsniveau.

Om deze verschillen in eisen rondom SKJ-registratie goed in kaart te kunnen brengen, zijn in dit onderzoek verschillende variabelen gebruikt om de situatie in de realiteit te beschrijven. Deze variabelen te zien in Tabel 1 gebruikt.

SKJ-eis	Toelichting van variabele
Nee	Gemeente stellen geen eisen rondom SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals in de inkoopdocumenten
NVW	Gemeenten stellen als eis dat SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals worden ingezet in lijn met de norm verantwoorde werktoedeling.
NVW+	Gemeenten stellen als eis dat SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals worden ingezet in lijn met de norm verantwoorde werktoedeling. Daarnaast stellen gemeenten aanvullende eisen (bijv. alle SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals moeten een hbo-opleiding afgerond hebben).
SKJ	Gemeenten stellen als dat alle (direct betrokken) jeugdprofessionals beschikken over een SKJ-registratie.

¹¹ <https://www.bigregister.nl/over-het-big-register/voor-zorgconsumenten>

SKJ of BIG	Gemeenten stellen als eis dat alle (direct betrokken) jeugdprofessionals beschikken over een SKJ-registratie óf BIG-registratie.
------------	--

Tabel 1: Verschillende opties rondom het stellen van SKJ-eisen door gemeenten

2.2.3. Andere bijgehouden eisen naast SKJ-registratie

De hoofdfocus van dit onderzoek ligt op het in kaart brengen van de eisen die gemeenten stellen aan geregistreerde jeugdprofessionals. Bij het analyseren van de inkoopdocumenten kwamen we ook verschillende andere eisen aan jeugdprofessionals tegen die we ook hebben bijgehouden in het onderzoek. Zo hebben we ook in kaart gebracht of er naast SKJ-eisen ook extra eisen worden gesteld aan BIG-geregistreerde jeugdprofessionals bovenop de norm verantwoorde werktoedeling. Ook zijn specifieke opleidingseisen meegenomen, zoals bijvoorbeeld gemeenten die alleen werken met jeugdprofessionals op hbo-niveau, of vereisen dat SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals een afgeronde hbo-opleiding hebben.

2.3. Omvang van de analyse

2.3.1. Zorgvormen

Het is niet alleen relevant om een totaalbeeld te schetsen van de mate waarin gemeenten omgaan met eisen ten aanzien van registratie en het kwaliteitskader (de norm verantwoorde werktoedeling). Natuurlijk is ook relevant of het hierbij uitmaakt welke vormen van jeugdhulp en jeugdzorg gemeenten inkopen. Het is voor te stellen dat er vaker aanvullende eisen ten aanzien van jeugdprofessionals van toepassing zijn bij 'zwaardere' vormen van jeugdhulp.

De analyse maakt gebruik van het monitoronderzoek gemeentelijke zorginkoop om te bepalen welke zorgvormen onderdeel zijn van contracten. Op basis van gesprekken met de opdrachtgever is bepaald om de volgende zorgvormen mee te nemen in dit onderzoek naar gestelde eisen aan jeugdprofessionals. We sluiten hierbij aan bij de indeling in zorgvormen die ook in de Monitor gemeentelijke zorginkoop al 6 jaar lang leidend is.

Zorgvorm	Voorbeelden van producten in zorgvorm
Ambulant: GGZ Overig	Basis GGZ, jeugd GGZ, specialistische GGZ.
Ambulant: Overig	Begeleiding individueel, vaktherapie, MST etc.
Daghulp	Dagbesteding
Gedwongen Kader	Jeugdbescherming en jeugdreclassering
Verblijf: Pleegzorg	Pleegzorg
Verblijf: Residentieel	Verblijf met behandeling, verblijf in residentiële setting

Tabel 2: De scope van het onderzoek qua zorgvormen

2.3.2. Hoeveelheid contracten

Om een goed beeld te krijgen van de gestelde eisen aan jeugdprofessionals is het belangrijk dat er voldoende contracten geanalyseerd worden. Om in kaart te krijgen welke

eisen momenteel gesteld worden aan jeugdprofessionals, is meer dan 80% van alle lopende contracten in 2023 geanalyseerd voor alle hierboven genoemde zorgvormen. Dit zijn in totaal bijna 1600 unieke regels in de data (combinaties van gemeente en zorgvorm).

Om te analyseren of de gestelde eisen aan jeugdprofessionals over de jaren heen zijn veranderd, zijn verschillende jaren met elkaar vergeleken. Hierbij zijn de gestelde eisen vergeleken op basis van startjaar van de overeenkomst tussen drie verschillende groepen: (1) contracten met startjaar 2017 – 2019, (2) contracten met startjaar 2020-2021 en (3) contracten met startjaar 2022-2023. Per groep is hierbij meer dan 50% van de contracten van elke zorgvorm geanalyseerd.

Deze aandelen van contracten geven een ruimschoots representatief beeld van de gemeentelijke omgang met eisen ten aanzien van jeugdprofessionals.

2.4. Aandachtspunten bij het uitvoeren van de dataverzameling en de analyse

Ondanks de op het oog eenvoudige dataverreisten van het onderzoek, hebben wij enkele belangrijke afwegingen moeten maken ten aanzien van de dataverzameling en de data-analyse. We lichten deze afwegingen en onze werkwijze hieronder kort toe. Een uitgebreidere toelichting van de gehanteerde methodiek is opgenomen in de bijlage.

2.4.1. Inconsistenties en variatie in productstructuur maakt de dataverzameling uitdagend

De data waarop de onderzoeksresultaten zijn gebaseerd, zijn afkomstig uit de inkoopdocumentatie zoals deze door de gemeenten aan de zorgaanbieders beschikbaar is gesteld. De gemeenten in Nederland hebben een hoge mate van vrijheid in welke zorgproducten zij hanteren bij de inkoop, waardoor er geen uniforme categorisering van zorgdiensten / prestaties / producten. Hierdoor hebben de onderzoekers steeds nauwkeurig afgewogen bij welke zorgvorm een bepaald product hoort. Dit is niet altijd triviaal. Bij twijfelgevallen is telkens overlegd tussen de verschillende betrokken onderzoekers om een consistente codering te borgen.

Daarnaast komt het voor dat gemeenten binnen een zorgvorm per zorgproduct verschillende eisen omtrent SKJ-registratie hanteren. Een voorbeeld hiervan is dat een gemeente binnen de zorgvorm ‘ambulant: overig’ alleen voor het product ‘begeleiding – zwaar’ een SKJ-registratie vereist, terwijl voor alle overige producten het kwaliteitskader jeugd wordt gevolgd. In deze gevallen houden de onderzoekers voor de zorgvorm de eis aan die voor het merendeel van de zorgproducten geldt.

Tijdens de dataverzameling bleek bovendien dat de verschillende inkoopdocumenten die bij hetzelfde inkooptraject horen (en dus consistent met elkaar behoren te zijn) regelmatig juist met elkaar in strijd waren. Ze bevatten mede ten aanzien van de eisen op het vlak van registratie van jeugdhulpprofessionals tegenstrijdige of inconsistente eisen. Een voorbeeld hiervan is dat op basis van de *aanbestedingsleidraad* de norm verantwoorde werktoedeling van toepassing lijkt te zijn, maar dat in het *(als bijlage bij de aanbestedingsleidraad)* blijkt dat SKJ een harde eis is bij de zorgproducten. Bij dergelijke

inconsistenties hebben de onderzoekers eerst gekeken naar de nota van inlichtingen (als deze in de database beschikbaar was) en of hier opheldering in wordt gegeven. Dit onderzoek beschouwt de NVI – conform de gebruikelijke gehanteerde regels in inkooptrajecten – als leidend ten opzichte van de oorspronkelijke inkoopdocumenten. In de gevallen dat er geen NVI is en de inconsistentie niet is opgehelderd, is het *programma van eisen* leidend boven het beschrijvend document.

2.4.2. Data-analyse verschillende eisen aan geregistreerde jeugdprofessionals tussen gemeenten

Vanwege de verscheidenheid aan eisen hebben wij de data moeten clusteren voordat we zinnige analyses konden uitvoeren. In deze clustering hebben we alle unieke eisen omgezet naar een van de waarden uit Tabel 1 op pagina 8. Hierbij hebben we de gestelde gemeentelijke eisen telkens vergeleken met de norm voor verantwoorde werktoedeling.

Een concreet voorbeeld hiervan is een gemeente die zegt de NVW te hanteren maar alleen SKJ met een hbo-opleiding toestaat; dit zijn aanvullende eisen die verder gaan dan de NVW, en wij coderen dit dan ook als NVW+. Hiermee hebben we een gradatie op basis van de normstrengheid in de data aangebracht die aangeeft of de norm voor verantwoorde werktoedeling van toepassing is, of dat de gemeente geen of aanvullende eisen stelt aan het werken met geregistreerde jeugdprofessionals.

3. Uitkomsten van de analyses

3.1. Veel gemeenten stellen eisen rondom SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals bij alle lopende contracten in 2023

In Tabel 3 is te zien hoe vaak gemeenten eisen rondom SKJ-registratie stellen in alle lopende contracten in 2023. Hierbij valt op dat gemeenten vaak SKJ-eisen hanteren in lijn met de norm verantwoorde werktoedeling (NVW = 61%). Soms hanteren gemeenten de norm verantwoorde werktoedeling, maar voegen ze hier soms nog zelf een paar aanvullende eisen aan toe (NVW+ = 21%). Een beperkt deel van de gemeenten stelt helemaal geen eisen rondom SKJ-registratie. Ook het andere uiterste – eisen dat éle jeugdprofessional SKJ-geregistreerd is, komt met 9% relatief beperkt voor. Er zijn echter grote verschillen tussen de zorgvormen zichtbaar.

We constateren dat in totaal 35% van de gemeenten in de lopende contracten in 2023 aanvullende eisen stellen ten aanzien van jeugdprofessionals die verdergaan dan de norm verantwoorde werktoedeling (NVW+, SKJ en SKJ of BIG samen).¹²

Zorgvorm	Nee	NVW	NVW+	SKJ	SKJ of BIG
Ambulant: GGZ overig	3%	60%	28%	0%	9%
Ambulant: Overig	7%	64%	28%	0%	0%
Daghulp	11%	60%	29%	0%	0%
Gedwongen Kader	0%	70%	0%	11%	19%
Verblijf: Pleegzorg	3%	49%	17%	30%	0%
Verblijf: Residentieel	3%	61%	20%	12%	4%
Totaal	5%	61%	21%	9%	5%

Tabel 3: Toepassing van SKJ-eisen bij alle lopende contracten in 2023

Bij een paar zorgvormen valt op dat er vaker (of juist minder vaak) aanvullende SKJ-eisen van toepassing zijn dan het totale gemiddelde. Deze zorgvormen worden hieronder verder toegelicht.

3.1.1. Bij daghulp stellen gemeenten het minst vaak eisen over SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals

Bij de categorie daghulp stellen gemeenten het minst vaak SKJ-eisen van alle zorgvormen, namelijk bij 11% van alle lopende contracten. Hierbij valt het ook op dat er helemaal geen contracten zijn waar alle jeugdprofessionals een SKJ of BIG-registratie moeten hebben. Vaak hanteren gemeenten hierbij de norm verantwoorde werktoedeling, namelijk bij 89% van alle contracten. Dit betekent dat er bij dagbesteding bijna altijd begeleiders werken onder verantwoordelijkheid van een SKJ-geregistreerde jeugdprofessional. Bij de overige 11% van de contracten zijn er helemaal geen eisen rondom inzet van SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals.

¹² De percentages in de rij 'totaal' tellen samen op tot 101%. Dit komt door de afronding op gehele getallen.

3.1.2. Gemeenten stellen het vaakst aanvullende SKJ-eisen bij pleegzorg

Opvallend is dat gemeenten bij 30% van de pleegzorg contracten een SKJ registratie aan de jeugdprofessionals verplicht stellen. Vaak betekent dit dat de begeleider van een pleeggezin en -kind SKJ-geregistreerd moet zijn. Bij pleegzorg komen aanvullende SKJ-eisen dus relatief vaak voor. Dit is mogelijk te verklaren door de aard van de voorziening. Bij pleegzorg nemen professionals beslissingen in complexe situaties, die grote invloed hebben op de leefsituaties van jeugdigen.

Bij het grootste deel van de pleegzorg contracten (66%) hanteren gemeenten de norm verantwoorde werktoedeling. Dit betekent dat het ook toegestaan is dat de begeleider van het pleeggezin werkt onder de verantwoordelijkheid van een SKJ-geregistreerde jeugdprofessional, alhoewel er ook altijd een SKJ-geregistreerde jeugdprofessional ingezet mag worden.

3.1.3. Optie SKJ of BIG vooral bij GGZ, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Bij de categorieën Ambulant: GGZ overig en Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (Gedwongen Kader) stellen gemeenten relatief vaak verplicht dat de behandelaar een SKJ óf BIG-registratie heeft. Bij de GGZ wordt er vaak gewerkt met BIG-registraties in vergelijking met de rest van de jeugdzorg. Zo zijn hoofdbehandelaars (bijv. een GZ-psycholoog) of professionals die medicatie mogen vertrekken (bijv. psychiaters) in het bezit van een BIG-registratie. Daarom nemen gemeenten altijd ook de BIG-registratie mee als ze alleen geregistreerde jeugdprofessionals wil inzetten bij Ambulant: GGZ overig. Overigens stellen gemeenten deze eisen niet vaak: bij 88% van alle contracten bij Ambulant: GGZ overig mogen medebehandelaars werken onder de verantwoordelijkheid van een geregistreerde jeugdprofessional.

Bij Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (Gedwongen Kader) komt de verplichting voor een SKJ- of BIG-registratie bij alle jeugdprofessionals nog vaker voor: bij 11% van de contracten is SKJ verplicht, en bij 19% van de contracten SKJ- of BIG-registratie. Ook is bij de zorgvorm Gedwongen Kader altijd (tenminste) de norm verantwoorde werktoedeling van toepassing, omdat het certificeringskader voor gecertificeerde instellingen de norm verantwoorde werktoedeling van toepassing stelt¹³.

3.2. Gemeenten zijn sinds 2017 vaker eisen rondom SKJ-registratie gaan stellen

De tweede analyse is gemaakt op basis van het startjaar van contracten. Per periode zijn meer dan 50% van alle contracten die in die periode zijn gestart meegenomen. In Tabel 4 is te zien dat gemeenten steeds vaker eisen rondom SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals zijn gaan stellen. Nagenoeg bij alle contracten die zijn gestart in 2022

¹³ https://vng.nl/files/vng/nieuws_attachments/2014/201406-normenkader-_gecertificeerde-instellingen-_jeugdbescherming-jeugdreclassering.pdf

of 2023 stelden gemeenten eisen rondom SKJ, terwijl in 2017 tot en met 2019 bij 9% van de contracten niet gebeurde. De ontwikkelingen die te zien zijn in Tabel 4 zijn ook duidelijk te herkennen op de ontwikkeling per zorgvorm, met uitzondering van Gedwongen Kader en Pleegzorg.

SKJ-eisen	2017 – 2019	2020 – 2021	2022 – 2023
Nee	9%	5%	1%
NVW	60%	59%	69%
NVW+	19%	26%	17%
SKJ	6%	6%	9%
SKJ of BIG	6%	4%	4%

Tabel 4: De ontwikkeling van SKJ-eisen sinds 2017

Bij een aantal zorgvormen is de ontwikkeling van SKJ-eisen anders dan het totaalbeeld in Tabel 4. Deze zorgvormen worden hieronder verder uitgelicht.

3.2.1. Gemeenten stellen vaker SKJ- of BIG-registraties verplicht bij Gedwongen Kader

Bij Gedwongen Kader stellen gemeenten in de contracten die recent zijn gestart vaker eisen dat alle jeugdprofessionals een SKJ- of BIG-registratie moeten hebben. Bovendien is er bij Gedwongen Kader altijd al sprake geweest van eisen rondom SKJ-registratie, wat ook te verklaren is door het werken met normenkader jeugdbescherming en jeugdreclassering waar de norm verantwoorde werktoedeling van toepassing is.

SKJ-eisen – Gedwongen Kader	2017 – 2019	2020 – 2021	2022 – 2023
Nee	0%	0%	0%
NVW	85%	100%	56%
NVW+	0%	0%	0%
SKJ	15%	0%	19%
SKJ of BIG	0%	0%	25%

Tabel 5: De ontwikkeling van SKJ-eisen sinds 2017 bij jeugdbescherming en jeugdreclassering

3.2.2. Gemeenten stelden al vanaf 2017 vaak aanvullende SKJ-eisen bij pleegzorg

Gemeenten stelden bij contracten in 2017 al relatief vaak als eis dat alle professionals SKJ-geregistreerd zijn, en dat is ook zo gebleven bij contracten die latere jaren van start gingen.

SKJ-eisen – Pleegzorg	2017 – 2019	2020 – 2021	2022 – 2023
Nee	8%	0%	0%
NVW	53%	42%	65%
NVW+	18%	26%	8%
SKJ	20%	32%	27%
SKJ of BIG	0%	0%	0%

Tabel 6: De ontwikkeling van SKJ-eisen sinds 2017 bij pleegzorg

3.3. Gemeenten stellen ook andere eisen aan jeugdprofessionals naast SKJ-registratie

3.3.1. BIG-registratie minder vaak vereist dan SKJ-registratie

Gemeenten stellen ook regelmatig eisen met betrekking tot jeugdprofessionals met een BIG-registratie, naast eisen over SKJ-registratie. Dit is te zien in Tabel 7. Bij de norm verantwoorde werktoedeling is de geregistreerde jeugdprofessional in het bezit van een SKJ- of BIG-registratie. Er kan dus alleen geen BIG-eis zijn wanneer de norm verantwoorde werktoedeling niet van toepassing is. Verder stellen gemeenten alleen in de GGZ eisen dat alle in te zetten jeugdprofessionals een BIG-registratie moeten hebben, en een SKJ-registratie dus niet voldoende is. Dit komt bij andere zorgvormen niet voor.

	Nee	NVW	NVW+	BIG	SKJ of BIG
Ambulant: GGZ overig	0%	67%	16%	8%	9%
Ambulant: Overig	7%	72%	21%	0%	0%
Daghulp	11%	66%	23%	0%	0%
Gedwongen Kader	0%	81%	0%	0%	19%
Verblijf: Pleegzorg	8%	79%	14%	0%	0%
Verblijf: Residentieel	3%	76%	17%	0%	4%

Tabel 7: Gestelde eisen rondom BIG-registratie bij alle lopende contracten in 2023

3.3.2. Gemeenten stellen regelmatig eisen rondom hbo-inzet of hbo-opleiding van SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals

Gemeenten stellen regelmatig ook verschillende eisen die te maken hebben met opleidingsniveau. Zo stellen gemeenten in 12% van alle lopende contracten in 2023 dat alle direct in te zetten jeugdprofessionals minimaal hbo-niveau moeten hebben. Ook stellen gemeenten regelmatig eisen dat de SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals hbo werk- en denkniveau moet hebben. De eis gaat nog verder bij 3% van alle contracten wanneer de SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals een (relevante) hbo-opleiding afgerond moeten hebben, waardoor de via een EVC-traject SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals worden uitgesloten.

Eisen rondom hbo-inzet of hbo-opleiding	
Nee	81%
Inzet van jeugdprofessionals met min. hbo-niveau	12%
SKJ-geregistreerde jeugdprofessional heeft minimaal een hbo-opleiding afgerond	3%
SKJ-geregistreerde jeugdprofessional heeft minimaal hbo-niveau	5%

Tabel 8: Eisen rondom hbo-inzet of hbo-opleiding bij alle lopende contracten in 2023

3.3.3. Register voor vaktherapeuten

Bij het analyseren van de inkoopdocumenten viel het op dat gemeenten regelmatig eisen voor vaktherapeuten apart benoemden. Vaktherapeuten kunnen zich niet laten registreren in het SKJ. Wel kunnen ze zich registreren in Register Vaktherapie bij de

Federatie Vaktherapeutische Beroepen.¹⁴ Met enige regelmaat stellen gemeenten de eis dat de in te zetten vaktherapeuten aangesloten moeten zijn bij de Federatie Vaktherapeutische Beroepen. Andere gemeenten stellen geen aanvullende eisen rondom vaktherapie. Ook zijn de spelregels rondom de inzet van vaktherapie per gemeente erg verschillend, wat het lastig maakt om hier een analyse op uit te voeren. Bij sommigen gemeenten is vaktherapie een apart product, bij anderen onderdeel van een meervoudige behandeling en anderen gemeenten benoemen vaktherapie niet als optie in de inkoopdocumenten. Daarom zijn de gestelde eisen aan vaktherapeuten verder niet meegenomen in het onderzoek .

3.3.4. Zorgaanbieders stellen vaak vragen in de nota van inlichtingen over de eisen rondom inzet van SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals

Zorgaanbieders stellen regelmatig vragen over eisen bij de SKJ registratie. Bij ongeveer de helft van de geanalyseerde contracten was de nota van inlichtingen beschikbaar. In de geanalyseerde nota's is er bij 61% van de contracten één of meerdere vragen gesteld over SKJ-eisen. Hierbij vroegen aanbieders vaak om verheldering bij welke producten er precies SKJ-geregistreerd jeugdprofessionals ingezet moeten worden. Ook verzochten zorgaanbieders de gemeente(n) regelmatig om bepaalde eisen rondom SKJ-registratie te wijzigen.

Af en toe wijzigden gemeenten bepaalde eisen rondom de SKJ-registratie aan de hand van de nota van inlichtingen. Dit gebeurde bij 21% van de contracten waar vragen werden gesteld over SKJ-registratie bij de nota van inlichtingen. Hierbij werd bijvoorbeeld de SKJ-eis concreter gemaakt aan de hand van overlegtafels, of kwamen bepaalde opleidingseisen te vervallen. Bij 47% van de contracten met vragen in de nota van inlichtingen was er sprake van verdere verheldering en uitleg van de gestelde eisen. Bij 31% van de gevallen vroegen aanbieders om bepaalde SKJ-eisen aan te passen, waar de gemeente niet in mee ging.

3.4. Gemeenten die inkopen in grotere samenwerkingsverbanden stellen bij jeugdhulp met verblijf vaker aanvullende SKJ-eisen aan jeugdprofessionals

In de analyse is onderzocht of de grootte van het samenwerkingsverband invloed heeft op de gestelde SKJ-eisen aan jeugdprofessionals. Hierbij zijn de alle contracten van samenwerkingsverbanden van 1 tot en met 10 gemeenten (1044 contracten) vergeleken met samenwerkingsverbanden van 11 of meer gemeenten (790 contracten). Op totaalniveau zijn er geen grote verschillen tussen deze twee groepen.

Grootte samenwerkingsverband	Nee	NVW	NVW+	SKJ	SKJ of BIG	N
1 – 10 gemeente(n)	3%	63%	25%	6%	3%	1044

¹⁴ <https://fvb.vaktherapie.nl/>

Meer dan 11 gemeenten	4%	59%	19%	11%	7%	790
-----------------------	----	-----	-----	-----	----	-----

Tabel 9: *Weinig verschil in gestelde SKJ-eisen tussen kleine en grote samenwerkingsverbanden op totaalniveau*

Echter zijn er wel duidelijke verschillen tussen deze twee groepen zichtbaar op zorgvormniveau. Vooral bij jeugdhulp met verblijf stellen gemeenten in grotere samenwerkingsverbanden vaker aanvullende SKJ-eisen dan kleinere samenwerkingsverbanden. In Tabel 10 is te zien dat een SKJ-registratie (of BIG-registratie bij residentieel) veel vaker verplicht is voor alle (directe) behandelaren bij contracten waar veel gemeenten samen inkopen.

	Nee	NVW	NVW+	SKJ	SKJ of BIG	N
Pleegzorg – 1 – 10 gemeente(n)	4%	52%	21%	23%	0%	138
Pleegzorg – meer dan 11 gemeenten	0%	51%	16%	33%	0%	176
Residentieel – 1 – 10 gemeente(n)	4%	77%	15%	4%	0%	141
Residentieel – meer dan 11 gemeenten	0%	35%	33%	16%	16%	154

Tabel 10: *Vaker aanvullende SKJ-eisen bij jeugdhulp met verblijf bij grotere samenwerkingsverbanden*

3.5. *Vaker aanvullende SKJ-eisen bij een taakgerichte bekostiging*

Bij ruim 98% van de geanalyseerde contracten was de bekostigingsvariant (uitvoeringsvariant) bekend. Van alle geanalyseerde contracten in dit onderzoek, maakte 65% gebruik van een inspanningsgerichte (P x Q) bekostiging, 30% een outputgerichte bekostiging en slechts 5% een taakgerichte bekostigingsvariant. Gemeenten stellen bij contracten met een taakgerichte bekostiging vaker aanvullende SKJ-eisen in vergelijking met een cliëntvolgende bekostigingsvariant, alhoewel er maar een beperkt aantal taakgerichte contracten zijn geanalyseerd. Juist bij outputgerichte bekostigingsvarianten stellen gemeenten minder vaak extra SKJ-eisen op.

Uitvoeringsvariant	Nee	NVW	NVW+	SKJ	SKJ of BIG	Aandeel totaal	N
Inspanningsgericht	7%	55%	25%	8%	5%	65%	1431
Outputgericht	6%	79%	7%	2%	5%	30%	659
Taakgericht	0%	50%	30%	20%	0%	5%	117
Totaal	6%	62%	20%	7%	5%	100%	2207

Tabel 11: *Vaker aanvullende SKJ-eisen bij taakgerichte bekostiging*

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1. Gemeenten volgen vaak de norm verantwoorde werktoedeling maar stellen ook regelmatig nog extra eisen rondom SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals

In 61% van alle lopende contracten in 2023 stellen gemeenten de eis aan zorgaanbieders dat zij de norm verantwoorde werktoedeling toepassen. In totaal gaan gemeenten in 35% van alle lopende contracten in 2023 verder, en stellen zij dus aanvullende eisen aan de jeugdprofessionals die verdergaan dan de NVW. Verder blijkt uit de longitudinale analyse dat gemeenten tussen 2017 en 2023 steeds vaker de norm verantwoorde werktoedeling zijn gaan opleggen vanuit de gemeentelijke zorginkoop. Ook interessant is dat in 5% van de gemeentelijke inkoopdocumenten géén eisen worden gesteld aan de jeugdprofessionals, waarbij het kwaliteitskader en de norm verantwoorde werktoedeling niet worden genoemd.

Alhoewel het overgrote deel van de gemeenten de norm verantwoorde werktoedeling toepast, ontstaan er toch meer verschillen tussen de SKJ-eisen doordat ruim een derde van gemeenten daar nog extra eisen bovenop stelt. Ook legt het extra beperkingen op ten aanzien van de inzetbare jeugdprofessionals. Dit lijkt gezien de schaarste op de arbeidsmarkt en wachtlijsten waar veel regio's mee kampen problematisch.

4.2. Andere opvallende gestelde eisen en ontwikkelingen

Bij sommige zorgvormen stellen gemeenten gemiddeld genomen vaker aanvullende eisen aan jeugdprofessionals bovenop de NVW, alhoewel er over het algemeen geen hele grote verschillen zijn. Bij pleegzorg stellen gemeenten het vaakste de eis dat alle betrokken jeugdprofessionals SKJ-geregistreerd zijn, terwijl bij daghulp gemeenten het minst vaak (aanvullende) SKJ-eisen stellen.

Bij het vergelijken van verschillende contracten op basis van bekostigingsvormen valt op dat gemeenten die taakgericht bekostigen substantieel vaker een SKJ-registratie vereisen voor alle jeugdprofessionals. Ook stellen zij vaker dan gemiddeld extra eisen bovenop de norm verantwoorde werktoedeling. In de dataset van dit onderzoek hanteren contracten met een taakgerichte bekostiging dus vaker aanvullende SKJ-eisen, alhoewel er relatief weinig taakgerichte contracten zijn geanalyseerd in dit onderzoek.

Verder is er geen noemenswaardig effect van de omvang van gemeentelijke samenwerkingsverbanden op de gestelde eisen aan jeugdprofessionals, met uitzondering van jeugdhulp met verblijf. Bij jeugdhulp met verblijf stellen grotere samenwerkingsverbanden vaker aanvullende SKJ-eisen in vergelijking met kleinere samenwerkingsverbanden.

Een detail dat opvalt bij het analyseren van de grote hoeveelheid contracten is dat er veel verschil is op welk niveau gemeenten eisen stellen in relatie tot de diensten en producten die zij inkopen. Sommige gemeenten stellen eisen aan de jeugdprofessionals op perceelniveau, wat betekent dat één generieke eis geldt voor alle producten binnen dat perceel (bijvoorbeeld alle ambulante hulpverlening). Andere gemeenten stellen een gedetailleerd en gespecificeerd eisenpakket op per product. Dan ontstaan er dus grotere verschillen in de eisen aan producten binnen één perceel of zorgvorm.

Tenslotte valt op dat een substantieel deel van de onderzochte inkoopdocumenten inconsistenties bevat ten aanzien van de eisen aan de jeugdprofessional. Inkoopdocumenten van dezelfde aanbesteding spreken elkaar tegen of bevatten verschillend geformuleerde eisen ten aanzien van de registratie van jeugdprofessionals en dit leidt tot onduidelijkheid. Veel nota's van inlichtingen bevatten vragen hierover.

4.3. Aanvullende eisen ten opzichte van het kwaliteitskader kunnen leiden tot onbenut arbeidspotentieel

Een substantieel deel van de gemeenten stelt aanvullende eisen bovenop het kwaliteitskader en de norm verantwoorde werktoedeling. In hoeverre deze verdergaande eisen altijd de uitvoeringspraktijk verder inperken is lastig voor een dergelijk groot aantal contracten vast te stellen. Het is mogelijk dat de eisen weliswaar aanvullend zijn ten opzichte van het kwaliteitskader, maar wel degelijk aansluiten bij de stand van de praktijk voor de ondersteuningsvormen die het betreft. Met andere woorden: elke professionele zorgaanbieder zou zich toch al aan de gestelde eis houden. Toch ligt voor de hand dat er regelmatig situaties zijn waarin de gemeentelijke eisen kaders stellen die strakker zijn dan het kwaliteitskader beoogt. Dit beeld wordt bevestigd door de vragen in de nota's van inlichtingen die hierop wijzen.

De consequentie is dat gemeenten enerzijds met wachtlijsten kampen voor sommige zorgvormen, en anderzijds mogelijk niet het volledige arbeidspotentieel benutten dat op verantwoorde wijze deze zorg kan uitvoeren. Uit eerder onderzoek bleek dat ongeveer 20% van de jeugdprofessionals *niet* SKJ-geregistreerd zijn. Deze kunnen niet in alle gemeenten voor elke zorgvorm aan de slag, ook wanneer het kwaliteitskader zich hier niet per definitie tegen verzet. Dit kan beperkend werken op de beschikbaarheid van jeugdzorg. Bovendien zorgen deze eisen ervoor dat zorgaanbieders ook niet extra hun best doen om jeugdprofessionals aan te trekken die (nog) niet over SKJ-registratie beschikken. Het gemiste potentieel is dus mogelijk nog groter.

Daarnaast toont ook dit onderzoek aan met welke omvangrijke verscheidenheid aan verschillende eisen jeugdzorgaanbieders worden geconfronteerd als zij in meerdere regio's en gemeenten gecontracteerd zijn. Deze diversiteit leidt tot grotere administratieve lasten, want zorgaanbieders moeten per contract bijhouden welke jeugdprofessionals in welke gemeenten ingezet mogen worden. De inconsistentie in een deel van de gemeentelijke inkoopdocumenten ten aanzien van eisen aan de

jeugdprofessional doet vermoeden dat het lang niet altijd om bewust geformuleerde eisen gaat.

4.4. Aanbevelingen

Het verdient aanbeveling om meer bewustzijn onder gemeenten te creëren van de consequenties van (1) het hanteren van een eigen eisenpakket dat afwijkt van het kwaliteitskader, dat (2) aanvullende eisen stelt bovenop wat conform de professionele norm verantwoordelijk wordt geacht.

5. Bijlagen

5.1. Bijlage 1 aanvullende afspraken codering

1. Als er binnen een zorgvorm verschillende zorgproducten zijn met unieke eisen, dan registreren we de meest gangbare eis. Bijvoorbeeld: als binnen de residentiële zorg bij elk product, behalve logeren, SKJ-registratie verplicht is, registreren wij dit als 'SKJ-registratie verplicht'. Dit geldt ook andersom: als nagenoeg alle ambulante producten de norm voor verantwoorde werktoedeling toepassen, maar een zeer intensieve begeleidingsvorm SKJ-registratie verplicht stelt, dan registreren wij dit als toepassing van de norm voor verantwoorde werktoedeling.
2. Als er wordt gesteld dat de norm voor verantwoorde werktoedeling van toepassing is, maar er voor enkele zorgvormen een zwaardere eis geldt dan de norm, dan registreren we dit als 'Norm verantwoorde werktoedeling: ja' (voor alle zorgvormen). Voor de zorgvormen waar aanvullende, zwaardere eisen gelden, classificeren wij deze eisen (bijvoorbeeld 'SKJ = ja').
3. Als in de leidraad of het algemene PVE staat vermeld dat de norm voor verantwoorde werktoedeling of het kwaliteitskader jeugd van toepassing is, maar dit vervolgens niet nogmaals wordt genoemd op het productenblad, gaan we ervan uit dat deze norm wel van toepassing is,
4. Als er voor lichtere zorgproducten een SKJ-registratie nodig is of de norm voor verantwoorde werktoedeling van toepassing is, dan gaan we ervan uit dat dit ook voor zwaardere producten het geval is.
5. Wanneer specifiek wordt benoemd dat de SKJ-medewerker een hbo-opleiding gevolgd moet hebben, noteren we bij 'anders': 'SKJ met min. hbo'. Als er "hbo-niveau" staat, dan interpreteren wij dit als een opleidingseis op hbo-niveau. "hbo denk- en werkniveau" interpreteren we als geen harde opleidingseis.